

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 26 червня 2013 р. № 443Київ

Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

[№ 1189 від 02.12.2020](#)

[№ 134 від 14.02.2023](#)}

Відповідно до [частини третьої статті 92 Кодексу цивільного захисту України](#) Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити [Порядок підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту](#), що додається.

2. Ця постанова набирає чинності з 1 липня 2013 року.

Прем'єр-міністр
України
Інд.70

М.АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

**постановою Кабінету Міністрів України
від 26 червня 2013 р. № 443**

ПОРЯДОК

підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає механізм підготовки до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації (далі - підготовка), центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування (далі - органи управління) та сил цивільного захисту.

2. Підготовка здійснюється з метою забезпечення готовності органів управління та сил цивільного захисту до виконання завдань цивільного захисту в мирний час і особливий період.

3. Основними завданнями з підготовки органів управління та сил цивільного захисту є:

поглиблення теоретичних знань, набуття практичних умінь і відпрацювання практичних навичок, необхідних для проведення заходів з цивільного захисту;

відпрацювання злагодженості дій органів управління та сил цивільного захисту під час проведення заходів з цивільного захисту;

проведення оцінки стану готовності органів управління та сил цивільного захисту до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

навчання керівного складу та фахівців органів управління та сил цивільного захисту з питань застосування сучасних засобів зв'язку і автоматизації управління, спеціальної техніки, обладнання та інструментів;

впровадження в практику передового досвіду з підготовки органів управління та сил цивільного захисту.

4. Підготовка органів управління та сил цивільного захисту здійснюється відповідно до плану основних заходів цивільного захисту України на відповідний рік, річних планів основних заходів цивільного захисту центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх створення), селищних, сільських рад.

{Абзац перший пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 134 від 14.02.2023}

Фінансування заходів з підготовки органів управління та сил цивільного захисту здійснюється залежно від їх рівня (загальнодержавний, регіональний, місцевий та об'єктовий) за рахунок відповідних бюджетних призначень, а також коштів суб'єктів господарювання.

5. Порядок дій органів управління та сил цивільного захисту під час проведення заходів з підготовки визначається відповідно до планів цивільного захисту на особливий період, планів проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного рівня у мирний час, заходів з проведення цільової мобілізації, передбачених у мобілізаційних планах, планів реагування на надзвичайні ситуації, планів локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, інструкцій щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (з чисельністю персоналу 50 осіб і менше).

6. Види заходів з підготовки, періодичність та тривалість їх проведення, склад органів управління та сил цивільного захисту, що залучаються до їх проведення, визначені у додатку.

7. Методичне керівництво підготовкою органів управління та сил цивільного захисту, ведення обліку проведених заходів з підготовки на державному рівні здійснює ДСНС, а на регіональному рівні - територіальний орган ДСНС.

Підготовка органів управління

8. Підготовка органів управління здійснюється шляхом проведення командно-штабних навчань та штабних тренувань з керівним складом і фахівцями органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з цивільного захисту, керівниками підрозділів (служб, формувань) сил цивільного захисту, керівниками підрозділів (посадовими особами) з питань цивільного захисту суб'єктів господарювання.

9. Організація підготовки органів управління покладається на керівників таких органів.

10. Командно-штабні навчання є формою підготовки органів управління разом з підпорядкованими їм силами цивільного захисту.

11. Штабні тренування проводяться з метою набуття посадовими особами органів управління практичних навичок, необхідних для виконання завдань щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, забезпечення злагодженості дій органів управління.

12. Командно-штабні навчання та штабні тренування поділяються на загальнодержавні, регіональні (у межах Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя) та місцеві (у межах районів, районів у містах Києві та Севастополі, територій територіальних громад).

{Пункт 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 134 від 14.02.2023](#)}

13. Штабні тренування, що проводяться з посадовими особами одного органу управління, є роздільними, а з посадовими особами кількох і більше органів управління - спільними.

14. Командно-штабні навчання та штабні тренування проводяться за місцезнаходженням органів управління на стаціонарних пунктах управління.

У разі необхідності тренування можуть проводитися на пересувних (рухомих) пунктах управління.

Підготовка сил цивільного захисту

15. Підготовка сил цивільного захисту здійснюється шляхом проведення спеціальних, показових, експериментальних навчань (тренувань) з питань цивільного захисту.

16. Організація підготовки сил цивільного захисту здійснюється органами управління, а також органами управління суб'єктів господарювання, у складі яких вони перебувають.

Безпосередню підготовку сил цивільного захисту здійснюють їх керівники.

17. Спеціальні навчання (тренування) проводяться з метою відпрацювання практичних навичок керівного складу та фахівців сил цивільного захисту, необхідних для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захисту населення і територій у разі їх виникнення, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, перевірки готовності сил цивільного захисту.

Порядок організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту визначається МВС.

{Абзац другий пункту 17 в редакції Постанови КМ [№ 1189 від 02.12.2020](#)}

18. Показові навчання (тренування) проводяться з метою демонстрації можливостей нової техніки і технологій, способів організації та проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

19. Експериментальні навчання (тренування) проводяться з метою пошуку або випробування і освоєння інноваційних технологій проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, нової організаційної взаємодії сил цивільного захисту, застосування нових зразків техніки.

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ
проведення заходів з підготовки органів управління та сил цивільного захисту і склад таких органів та сил

Найменування заходу		Періодичність проведення заходу	Тривалість проведення заходу	Керівник заходу	Склад учасників
1.	Загальнодержавне командно-штабне навчання з органами управління та силами цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту	відповідно до плану основних заходів цивільного захисту України на рік	три доби	призначається Кабінетом Міністрів України	посадові особи Ради національної безпеки і оборони України (за згодою); члени Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (за згодою); органи управління та сили цивільного захисту функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту (за рішенням керівника навчання); апарат та територіальні органи ДСНС, ;формування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за рішенням Голови ДСНС)
2.	Загальнодержавне штабне тренування з органами управління цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту	відповідно до плану основних заходів цивільного захисту України на рік	дві доби	-“-	члени Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (за згодою); органи управління цивільного захисту функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту (за рішенням керівника навчання); апарат та територіальні органи ДСНС (за рішенням Голови ДСНС)

3.	Командно-штабне навчання з органами управління та силами цивільного захисту функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	один раз на п'ять років	дві доби	призначається керівником центрального органу виконавчої влади, що створив відповідну функціональну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту	органи управління та сили цивільного захисту функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (за рішенням керівника навчання, але не менш як 50 відсотків загальної кількості сил цивільного захисту функціональної підсистеми); відповідні формування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за рішенням Голови ДСНС)
4.	Штабне тренування з органами управління функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	один раз на три роки	одна доба	керівник функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	структурні підрозділи центрального органу виконавчої влади, що створив функціональну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту, та органи управління сил цивільного захисту функціональної підсистеми (за рішенням керівника навчання, але не менш як 50 відсотків загальної кількості сил цивільного захисту функціональної підсистеми); орган управління галузевої спеціалізованої служби цивільного захисту та її об'єктові підрозділи у системі відповідного центрального органу виконавчої влади
5.	Регіональне командно-штабне навчання з органами управління та силами цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	один раз на п'ять років	три доби	призначається Головою ДСНС	органи управління та сили цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її ланок і субланок, регіональна та місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, органи з евакуації, учасники спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту органи управління і підпорядковані їм сили цивільного захисту функціональних

					підсистем, розміщені в межах територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту відповідні формування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за рішенням Голови ДСНС)
6.	Штабне тренування з органами управління територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	один раз на три роки	одна доба	керівник територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	структурні підрозділи органів управління цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її ланок і субланок, органи управління сил цивільного захисту територіальної підсистеми, регіональна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (за рішенням керівника навчання, але не менш як 50 відсотків загальної кількості)
7.	Командно-штабне навчання з органами управління та силами цивільного захисту ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	один раз на п'ять років	дві доби	призначається керівником територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	органи управління та сили цивільного захисту ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її субланок, місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій відповідні формування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за рішенням Голови ДСНС)
8.	Штабне тренування з органами управління цивільного захисту ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	один раз на три роки	одна доба	керівник ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, відповідні структурні підрозділи органу управління ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її субланок, а також органи управління сил цивільного захисту

					ланки територіальної підсистеми та її субланок;
8 ¹ .	Штабне тренування з органами управління цивільного захисту субланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	щороку	одна доба	керівник субланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	місцева комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, відповідні структурні підрозділи органу управління субланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та органи управління сил цивільного захисту субланки територіальної підсистеми
9.	Спеціальне навчання (тренування) формувань аварійно-рятувальної служби функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	-“-	-“-	призначається керівником відповідної функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	аварійно-рятувальна служба відповідної функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту; відповідні формування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за рішенням Голови ДСНС)
10.	Спеціальне навчання (тренування) формувань центрального підпорядкування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	-“-	-“-	призначається Головою ДСНС	відповідні формування центрального підпорядкування, спеціальне авіаційне, морське або інше формування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту не більш як 30 відсотків підрозділів відповідного формування, що залучаються до практичних дій під час навчання (тренування) (за рішенням Голови ДСНС)
11.	Спеціальне навчання (тренування) регіональної спеціалізованої служби цивільного захисту (територіального формування цивільного захисту)	один раз на три роки	одна доба	призначається керівником відповідної територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту	орган управління регіональної спеціалізованої служби цивільного захисту, органи управління територіальних спеціалізованих служб місцевого рівня відповідної функціональної спрямованості та їх об'єктові підрозділи (відповідні територіальні формування цивільного захисту)

12.	Спеціальне об'єктове навчання з питань цивільного захисту	-“-	до двох діб	керівник суб'єкта господарювання	члени комісії з питань надзвичайних ситуацій, керівний склад і фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з цивільного захисту суб'єкта господарювання, спеціалізовані служби цивільного захисту, до третини формувань цивільного захисту суб'єкта господарювання
13.	Спеціальне об'єктове тренування (об'єктове тренування закладу вищої освіти) з питань цивільного захисту	не менше одного разу на рік	одна доба	відповідний керівник спеціалізованої служби цивільного захисту, формування цивільного захисту суб'єкта господарювання (керівник закладу вищої освіти)	керівний склад і фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з цивільного захисту суб'єкта господарювання, відповідні спеціалізовані служби цивільного захисту, формування цивільного захисту учасники освітнього процесу
14.	Показове, експериментальне навчання (тренування) з питань цивільного захисту	за необхідністю	визначається керівником навчання (тренування)	керівник функціональної (територіальної) підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту або її ланки, який прийняв рішення про проведення навчання (тренування)	визначається керівником навчання (тренування)

{Додаток із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 1189 від 02.12.2020](#), [№ 134 від 14.02.2023](#)}